

Po upadku Księstwa Warszawskiego

Co było wcześniej?

– zob. 2.D, 4.B (s. 10, 13, 14)

NA CO BĘDĘ ZWRACAĆ UWAGĘ:

- podział ziem polskich po kongresie wiedeńskim,
- ustrój Wielkiego Księstwa Poznańskiego i Wolnego Miasta Krakowa,
- warunki rozwoju gospodarki i kultury w zaborze pruskim i austriackim.

■ Podział ziem polskich

Jedną z głównych decyzji podjętych przez uczestników kongresu wiedeńskiego była likwidacja Księstwa Warszawskiego. Z większości jego ziem w 1815 r. utworzono kontrolowane przez Rosję i połączone z nią formalnie unią personalną **Królestwo Polskie**. Nie zmieniła się sytuacja tzw. ziem zabranych, czyli terytoriów dawnej Rzeczypospolitej, które Rosjanie zajęli w wyniku rozbiorów. Pozostały one zachodnimi guberniami państwa carów.

Część ziem wchodzących w skład Księstwa Warszawskiego przeszła pod panowanie króla pruskiego. Ziemię chełmińską włączono bezpośrednio do Prus. Z kolei z Wielkopolski i Kujaw utworzono pozostające w granicach państwa pruskiego **Wielkie Księstwo Poznańskie**. Prusacy zajęli również Gdańsk, który w okresie napoleońskim miał status wolnego miasta.

W Wiedniu zdecydowano także o powstaniu **Wolnego Miasta Krakowa**. Jego terytorium obejmowało Kraków wraz z najbliższą okolicą. Utrata

– TEKST ŹRÓDŁOWY –

Akt końcowy kongresu wiedeńskiego

Decyzje dotyczące ziem polskich zostały umieszczone w akcie końcowym kongresu wiedeńskiego.

Art. I Księstwo Warszawskie, z wyjątkiem prowincji i okręgów, którymi w następnych artykułach inaczej rozporządzono, połączone zostaje z Cesarstwem Rosyjskim. Związane z nim będzie nieodwołalnie przez swoją konstytucję, aby było posiadane przez Najj[śniejszego] cesarza Wszechrosji, jego dziedziców i następców na wieczne czasy. [...]

Art. II Część Księstwa Warszawskiego, którą Najj[śniejszy] król pruski posiadać będzie w pełnym wszechwładztwie i własności dla siebie i swoich następców pod nazwą W. Księstwa Poznańskiego, objęte będzie następującą linią [szczegółowe określenie granicy].

Art. III J[ego] C[esarska] i Apostolska Mość posiadać będzie pełne prawo własności i wszechwładztwo saliny wielickiej, równie jak i okręgu do niej należącego. [...]

Art. VI Miasto Kraków ze swoim okręgiem ogłoszone będzie na wieczne czasy miastem wolnym, niepodległym i ściśle neutralnym pod opieką Rosji, Austrii i Prus.

PRACA Z TEKSTEM ŹRÓDŁOWYM

1. Określ, jaki status miało Wolne Miasto Kraków.
2. Oceń, czy decyzje kongresu wiedeńskiego można określić mianem kolejnego rozbioru Polski.

Źródło: *Wiek XIX w źródłach*, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 2002, s. 73–74.